

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Krytyka operowa Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Muzykologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Sztuce Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 21MUZS.22K.04890.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Marcin Gmys, Ryszard Golianek		
Prowadzący zajęcia	Sylwia Karolak, Marcin Gmys, Ryszard Golianek		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	poznanie specyfiki działalności krytyka operowego (W)
C2	określenie elementów warsztatu krytyka operowego (W)
C3	nabywanie umiejętności krytycznej oceny dzieła operowego jako dzieła sztuki, wykonania, nagrania (U)
C4	zdobycie umiejętności dogłębnego popierania opinii krytycznych znajomością wszelkich kontekstów dotyczących dzieła operowego (U)
C5	nabywanie umiejętności oceny przekładu libretta operowego (U)
C6	pogłębienie umiejętności recenzowania wykonń operowych z perspektywy muzycznej, techniki wokalne, realizacji teatralnej (U)
C7	kształtowanie gustu operowego oraz wycucia adekwatności i funkcji wykonania opery w danym kręgu społecznym i kulturowym (K)
C8	rozwijanie wrażliwości, sprawiedliwości wydawania ocen, uczciwości zawodowej krytyka operowego (K)

Wymagania wstępne

Zainteresowanie twórczością operową, nawyk słuchania i oglądania dzieł operowych

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	przedstawia warsztat krytyka operowego oraz omawia zakresy oceny dzieła operowego	MUZ_K2_W05, MUZ_K2_W06, MUZ_K2_W18	Projekt
W2	przedstawia możliwe relacje pomiędzy librettem opery a jego źródłem literackim oraz specyfikę libretta jako gatunku i kwestii jego przekładu	MUZ_K2_W03, MUZ_K2_W04, MUZ_K2_W05, MUZ_K2_W07, MUZ_K2_W08, MUZ_K2_W09	Projekt
W3	odróżnia cechy wykonania live od nagrania	MUZ_K2_W06, MUZ_K2_W09, MUZ_K2_W15, MUZ_K2_W18	Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wykorzystać warsztat krytyka operowego podczas tworzenia recenzji	MUZ_K2_U01, MUZ_K2_U02, MUZ_K2_U04, MUZ_K2_U05, MUZ_K2_U06, MUZ_K2_U09	Projekt

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	przedstawia szczegółowo wszelkie konteksty krytyki wybranego dzieła operowego	MUZ_K2_U01, MUZ_K2_U02, MUZ_K2_U04, MUZ_K2_U06, MUZ_K2_U09	Projekt
U3	potrafi omówić związki libretta i muzyki, cechy muzyki i dramaturgię wybranej opery oraz rozpoznawać je i interpretować oraz podejmować na ich temat dialog z przedstawicielami świata sztuki i innych kultur (wszelkie aspekty i zagadnienia warsztatu krytyka omawiane są na podstawie jednej opery, np. "Wesela Figara" Mozarta)	MUZ_K2_U01, MUZ_K2_U02, MUZ_K2_U04, MUZ_K2_U06, MUZ_K2_U09	Projekt
U4	potrafi porównywać wykonania tej samej opery i odpowiedzialnie wypowiadać na ich temat swoją opinię (arie, ansamble, finały, chóry, partie orkiestrowe), np. "Wesela Figara" Mozarta	MUZ_K2_U01, MUZ_K2_U02, MUZ_K2_U04, MUZ_K2_U05, MUZ_K2_U06, MUZ_K2_U09	Projekt
U5	omawia style i koncepcje wykonawcze i inscenizacyjne (teatralne, filmowe) wybranej opery (np. "Wesela Figara" Mozarta) oraz potrafi je uczciwie ocenić i wyrazić swoją opinię w kontaktach z przedstawicielami świata kultury	MUZ_K2_U01, MUZ_K2_U02, MUZ_K2_U04, MUZ_K2_U05, MUZ_K2_U06, MUZ_K2_U09	Projekt
U6	w odpowiedzialny sposób potrafi ocenić wykonanie wybranej opery (np. "Wesela Figara" Mozarta)	MUZ_K2_U01, MUZ_K2_U02, MUZ_K2_U04, MUZ_K2_U06, MUZ_K2_U09, MUZ_K2_U10	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest świadom roli, jaką krytyk odgrywa w życiu kulturalnym, identyfikuje i dostrzega dylematy zawodu krytyka operowego	MUZ_K2_K02, MUZ_K2_K03, MUZ_K2_K04	Projekt
K2	rozwija własne studia nad repertuarem operowym	MUZ_K2_K01, MUZ_K2_K02	Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcie i zakres krytyki operowej	W1, U1, K1	Konwersatorium
2.	Cechy idealnego krytyka operowego	W1, U1, K1	Konwersatorium
3.	Integralność słowa i muzyki w dziele operowym	U3	Konwersatorium
4.	Libretto operowe – konstrukcja, narracja, idiomatyka	W2	Konwersatorium
5.	Libretto wobec dramatu: transformacja i redukcja	W2	Konwersatorium
6.	Problem przekładu libretta operowego	W2	Konwersatorium
7.	Aria operowa jako medium charakterystyki postaci	U3, U4	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Ansambel a narracja i dramaturgia opery. Typy ansamblu	U3, U4	Konwersatorium
9.	Finał operowy – żywioł operowego „qui pro quo”	U3, U4	Konwersatorium
10.	Wykonanie i nagranie opery jako przedmiot krytyki	W3, U2, U4, K2	Konwersatorium
11.	Estetyka wokalna (aria operowa w różnych wykonaniach)	U4	Konwersatorium
12.	Realizacja teatralna opery a kompetencje krytyka operowego	W3, U2, U5, K2	Konwersatorium
13.	Filmowe realizacje dzieł operowych – estetyka i wartość	W3, U2, U5, K2	Konwersatorium
14.	Współczesne nurty w wykonywaniu dzieł operowych	U2, U5, K2	Konwersatorium
15.	Warsztaty z krytyki operowej	W1, U1, U6, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda warsztatowa, Metoda projektu, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Obowiązuje przygotowanie projektu / pracy pisemnej. Skala ocen: 5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – poświadczone w pracy pisemnej oraz podczas jej omówienia z prowadzącym zajęcia – w zakresie: znajomości warsztatu krytyka operowego, kryteriów i sposobów oceny dzieła operowego (z uwzględnieniem kontekstów repertuarowych, relacji ze źródłem literackim, jego librettologicznymi i przekładowymi uwarunkowaniami), a także świadomości ich powiązania z warstwą muzyczną i dramaturgiczną, występującą w ścisłej korelacji z uwarunkowaniami stylowymi, inscenizacyjnymi i wykonawczymi; bardzo dobra umiejętność analizy i oceny dzieła operowego stosowana dla wykonania live i nagrania przy zachowaniu świadomości dylematów krytyki operowej i odpowiedzialnych kryteriów oceny. 4.5 – dobra i w niektórych obszarach wyróżniająca się wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – poświadczone w pracy pisemnej oraz podczas jej omówienia z prowadzącym zajęcia – w zakresie: znajomości warsztatu krytyka operowego, kryteriów i sposobów oceny dzieła operowego (z uwzględnieniem kontekstów repertuarowych, relacji ze źródłem literackim, jego librettologicznymi i przekładowymi uwarunkowaniami), a także świadomości ich powiązania z warstwą muzyczną i dramaturgiczną, występującą w ścisłej korelacji z uwarunkowaniami stylowymi, inscenizacyjnymi i wykonawczymi; bardzo dobra umiejętność analizy i oceny dzieła operowego stosowana dla wykonania live i nagrania przy zachowaniu świadomości dylematów krytyki operowej i odpowiedzialnych kryteriów oceny. 4.0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – poświadczone w pracy pisemnej oraz podczas jej omówienia z prowadzącym zajęcia – w zakresie: znajomości warsztatu krytyka operowego, kryteriów i sposobów oceny dzieła operowego (z uwzględnieniem kontekstów repertuarowych, relacji ze źródłem literackim, jego librettologicznymi i przekładowymi uwarunkowaniami), a także świadomości ich powiązania z warstwą muzyczną i dramaturgiczną, występującą w ścisłej korelacji z uwarunkowaniami stylowymi, inscenizacyjnymi i wykonawczymi; bardzo dobra umiejętność analizy i oceny dzieła operowego stosowana dla wykonania live i nagrania przy zachowaniu świadomości dylematów krytyki operowej i odpowiedzialnych kryteriów oceny. 3.5 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami – poświadczone w pracy pisemnej oraz podczas jej omówienia z prowadzącym zajęcia – w zakresie: znajomości warsztatu krytyka operowego, kryteriów i sposobów oceny dzieła operowego (z uwzględnieniem kontekstów repertuarowych, relacji ze źródłem literackim, jego librettologicznymi i przekładowymi uwarunkowaniami), a także świadomości ich powiązania z warstwą muzyczną i dramaturgiczną, występującą w ścisłej korelacji z uwarunkowaniami stylowymi, inscenizacyjnymi i wykonawczymi; bardzo dobra umiejętność analizy i oceny dzieła operowego stosowana dla wykonania live i nagrania przy zachowaniu świadomości dylematów krytyki operowej i odpowiedzialnych kryteriów oceny. 3.0 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami – poświadczone w pracy pisemnej oraz podczas jej omówienia z prowadzącym zajęcia – w zakresie: znajomości warsztatu krytyka operowego, kryteriów i sposobów oceny dzieła operowego (z uwzględnieniem kontekstów repertuarowych, relacji ze źródłem literackim, jego librettologicznymi i przekładowymi uwarunkowaniami), a także świadomości ich powiązania z warstwą muzyczną i dramaturgiczną, występującą w ścisłej korelacji z uwarunkowaniami stylowymi, inscenizacyjnymi i wykonawczymi; bardzo dobra umiejętność analizy i oceny dzieła operowego stosowana dla wykonania live i nagrania przy zachowaniu świadomości dylematów krytyki operowej i odpowiedzialnych kryteriów oceny. 2.0 – niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – poświadczone w pracy pisemnej oraz podczas jej omówienia z prowadzącym zajęcia – w zakresie: znajomości warsztatu krytyka operowego, kryteriów i sposobów oceny dzieła operowego (z uwzględnieniem kontekstów repertuarowych, relacji ze źródłem literackim, jego librettologicznymi i przekładowymi uwarunkowaniami), a także świadomości ich powiązania z warstwą muzyczną i dramaturgiczną, występującą w ścisłej korelacji z uwarunkowaniami stylowymi, inscenizacyjnymi i wykonawczymi; bardzo dobra umiejętność analizy i oceny dzieła operowego stosowana dla wykonania live i nagrania przy zachowaniu świadomości dylematów krytyki operowej i odpowiedzialnych kryteriów oceny.

Literatura

Obowiązkowa

1. P. Beaumarchais, Wesele Figara, przekład T. Boy-Żeleński, Warszawa 1959.
2. L. Da Ponte, Le Nozze di Figaro, przekład S. Barańczak, „Res Facta Nova” 2 (11), Poznań 1997.
3. W. A. Mozart, Le Nozze di Figaro (partytura i wyciąg fortepianowy).
4. W. A. Mozart, Listy, red. i przekład I. Dembowski, Warszawa 1991.
5. A. Einstein, Mozart. Człowiek i dzieło, przekład A. Rieger, Kraków 1983.
6. B. Judkowiak, E. Nowicka, W operze słowo też jest ważne... Barańczakowe „Wesele Figara”, „Poznańskie Studia Polonistyczne”, tom „Barańczak - poeta lector” nr 6 (26), Poznań 1999.
7. D. Kimbell, Italian Opera, Cambridge 1991.
8. S. Kunze, Mozarts Opern, Stuttgart 1984.
9. W. Mann, The Operas of Mozart, London 1977.
10. J. Mianowski, Afekt w operach Mozarta i Rossiniego, Poznań 2004.
11. The New Grove Dictionary of Opera, red. S. Sadie, London 1992.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie projektu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
MUZ_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego.
MUZ_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności organizacyjne pracy w grupie, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia, a także jest gotów inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.
MUZ_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zachowania się w sposób profesjonalny i promowania oraz przestrzegania zasad etyki zawodowej.
MUZ_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w działaniach na rzecz zachowania muzycznego dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata.
MUZ_K2_U01	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury muzycznej oraz przeprowadzić ich wnikliwą, krytyczną analizę i interpretację, w celu określenia ich wielorakich właściwości, znaczeń, oddziaływania społecznego, a także miejsca w procesie historyczno-kulturowym.
MUZ_K2_U02	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w sposób zaawansowany różnymi ujęciami teoretycznymi i metodami badawczymi oraz wykorzystywać je do analizowania zjawisk muzycznych.
MUZ_K2_U04	Absolwent/ka potrafi w sposób precyzyjny i logiczny wypowiadać się w mowie i na piśmie z wykorzystaniem własnych poglądów, na tematy dotyczące wybranych zagadnień muzykologicznych, w odniesieniu do różnych ujęć teoretycznych, pochodzących zarówno z muzykologii, jak i innych dyscyplin.
MUZ_K2_U05	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym muzykologii i porozumiewać się w sposób precyzyjny i logiczny zarówno z muzykologami, jak i odbiorcami spoza grona specjalistów.
MUZ_K2_U06	Absolwent/ka potrafi prezentować własne analizy i interpretacje dzieła muzycznego oraz popierać je argumentacją własną oraz zaczerpniętą z poglądów różnych autorów.
MUZ_K2_U09	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne, dotyczące szczegółowych zagadnień muzykologicznych, z wykorzystaniem argumentacji własnej w odniesieniu do rozmaitych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.
MUZ_K2_U10	Absolwent/ka potrafi dokonywać pogłębionej słuchowej analizy i oceny zjawisk muzycznych.
MUZ_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym różne subdyscypliny muzykologii obejmujące teorię i metodykę na poziomie rozszerzonym.
MUZ_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie różnorodne tradycyjne i współczesne nurty i style muzyczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania w szerokim kontekście.
MUZ_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym normy i procedury stosowane w różnych obszarach badań muzykologicznych.
MUZ_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony i szczegółowy praktykę muzyczną, normy i procedury stosowane w różnych obszarach działalności artystycznej.
MUZ_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób szczegółowy specyfikę i przemiany form i gatunków muzycznych reprezentatywnych dla różnych epok historycznych.
MUZ_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie tendencje w historii kultury muzycznej oraz posiada orientację w specjalistycznym piśmiennictwie muzykologicznym z danego zakresu.
MUZ_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób szczegółowy wybrane zagadnienia dotyczące twórczości muzycznej w różnych okresach historycznych w aspekcie estetyki, stylu, teorii, recepcji i społecznego oddziaływania.
MUZ_K2_W15	Absolwent/ka zna i rozumie oraz rozpoznaje wszelkie rodzaje źródeł muzycznych i jest w pełni świadomy ich specyfiki.
MUZ_K2_W18	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę opery jako interdyscyplinarnej dziedziny twórczości artystycznej.